

POSTANOWIENIE

Dnia 31 grudnia 2018r.

Sąd Rejonowy w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: SSR Dorota Hańczyc-Górska

Protokolant: Marta Nowakowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 grudnia 2018 roku

sprawy z wniosku A. Ś. (1)

z udziałem S. W.

o ustalenie kontaktów z małoletnim

postanawia:

1. ustalić, iż A. Ś. (1) ma prawo i obowiązek do utrzymywania osobistych kontaktów z małoletnimi wnuczkami Ł. W. urodzoną dnia (...) w W., A. W. urodzoną dnia (...) w W. oraz K. W. urodzoną dnia (...) w W. w każdą III niedzielę miesiąca od godz.11:00 do godz.13:00 w miejscu zamieszkania małoletnich lub poza w obecności matki małoletnich, zobowiązując matkę małoletnich S. W. do nieprzeszkadzania w kontaktach małoletnich z babcią, poczynając od dnia 20 stycznia 2019 roku;
2. w pozostałej części wnioszek oddalić;
3. pozostawić wnioskodawczynię i uczestniczkę przy poniesionych kosztach postępowania;
4. zasądzić od wnioskodawczyni A. Ś. (1) na rzecz Skarbu Państwa- kasa Sądu Rejonowego w Legionowie, kwotę 2362,20 złotych (dwa tysiące trzysta sześćdziesiąt dwa złote 20/100 gr) tytułem zwrotu wydatków poniesionych w toku postępowania.

Dnia 11.02.2019r.sprostowano uzasadnienie zgodnie z postanowieniem z dnia 22.01.2019r. (k. 285)

UZASADNIENIE

W dniu 12 czerwca 2017 roku A. Ś. (1) złożyła w tutejszym Sądzie wnioszek o ustalenie kontaktów z małoletnimi wnuczkami Ł. Ś., A. Ś. (2) i K. Ś., w którym wniosła o ustalenie jej kontaktów w ten sposób, iż:

1. będzie zabierać wnuczki w jeden wybrany weekend w miesiącu bez udziału matki małoletnich poza miejsce ich stałego pobytu w sobotę o godzinie 12.00 z miejsca pobytu a odwozić będzie w niedzielę o godzinie 18.00 do miejsca pobytu lub będzie zabierać wnuczki bez udziału matki jeden raz w miesiącu, np. w trzecią sobotę miesiąca od godziny 11.00 do godz. 18.00,
2. ustalenie kontaktu telefonicznego z wnuczkami jeden raz w tygodniu, np. w niedzielę pomiędzy godziną 17.00 – 18.00,
3. do zakupu telefonu dla wnuczek z numerem do obustronnego kontaktu z wnioskodawczynią,
4. wnioskodawczyni będzie spędzać z wnuczkami dwa tygodnie w wybrany miesiąc wakacji, np. na działce, którą dysponuje wnioskodawczyni,

5. wnioskodawczyni będzie miała kontakt z wnuczkami w ich ważnych życiowych momentach (np. komunია, urodziny, imieniny),

6. wnioskodawczyni będzie miała kontakt z wnuczkami w dni świąteczne (Boże Narodzenie i Wielkanoc).

W uzasadnieniu wniosku podała, iż małoletnie wnuczki zamieszkują z ich matką i jej rodzicami w L.. Rodzice małoletnich, a mianowicie ich matka i syn wnioskodawczyni są po rozwodzie. Przed rozwodem wnuczki wraz z rodzicami zamieszkiwały w mieszkaniu dziadka ich matki. Wnioskodawczyni wspomogła małżonków w remoncie tego mieszkania, jego wyposażeniu, zakupiła im samochód. Matka małoletnich po rozwodzie utrudniała wnioskodawczyni kontakty z wnuczkami. Swój negatywny stosunek do syna wnioskodawczyni eskaluje także na wnioskodawczynię i relacje z wnuczkami. Matka małoletnich źle wypowiada się o wnioskodawczyni w obecności wnuczek. Przez długi okres czasu wnioskodawczyni nie miała z nimi kontaktu, wysyłała im kartki i upominki. Ostatnie spotkanie wnioskodawczyni z wnuczkami miało miejsce w dniu 1 kwietnia 2017 roku w restauracji (...)`s w L., podczas którego matka małoletnich zachowywała się arogancko w stosunku do babci małoletnich. Zawarte we wniosku propozycje kontaktów uwzględniają potrzebę wnioskodawczyni do aktywnego jej uczestnictwa w życiu małoletnich. (dowód: wniosek k. 2 – 3) W toku postępowania wnioskodawczyni popierała swój wniosek.(dowód: k. 135, k. 258, k. 261, k. 262 – verte)

Uczestniczka S. W. w toku całego postępowania wносиła o oddalenie wniosku w całości. Jedynie do celów ugodowych wносиła o ustalenie kontaktów wnioskodawczyni z wnuczkami w jedną niedzielę miesiąca przez dwie godziny. (dowód: k. 135, k. 258, k. 261, k. 262 – verte)

Jako że uczestnik postępowania, ojciec małoletnich M. Ś., jak ustalił Sąd Rejonowy, został pozbawiony praw rodzicielskich wobec małoletnich córek prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 3 marca 2015 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt III Nsm 109/14 (dowód: k. 99 akt Sądu Rejonowego w Legionowie o sygnaturze III Nsm 109/14), Sąd prawomocnym postanowieniem z dnia 24 października 2018 roku odmówił mu dopuszczenia do wzięcia udziału w sprawie w charakterze uczestnika na podstawie art. 510 § 1 k.p.c. (k. 259)

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. W. wstąpiła w związek małżeński z M. Ś. w dniu 21 lutego 2009 roku. Ze związku tego urodziło się troje dzieci: Ł. Ś. urodzona dnia (...) w W., A. Ś. (2) urodzona dnia (...) w W. oraz K. Ś. urodzona dnia (...) w W.. Wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 8 maja 2012 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt III C 424/12 małżeństwo to zostało rozwiązane przez rozwód z winy męża. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi zostało powierzone obojgu rodzicom z ustaleniem, że miejsce zamieszkania małoletnich będzie każdorazowe miejsce zamieszkania matki. (dowód: k. 27 akt Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie o sygnaturze III C 424/12)

Następnie prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 3 marca 2015 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt III Nsm 109/14 M. Ś. został pozbawiony władzy rodzicielskiej nad małoletnimi córkami. (dowód: k. 99 akt Sądu Rejonowego w Legionowie o sygnaturze akt III Nsm 109/14)

Wnioskodawczyni A. Ś. (1) jest matką ojca małoletnich M. Ś.. Utrzymuje się z emerytury oraz podejmowanych dodatkowych prac zleconych. Zamieszkuje wraz z byłym mężem alkoholikiem w trzypokojowym mieszkaniu w W., zajmuje w nim jeden pokój. Wnuczki wnioskodawczyni nie pozostawały pod jej wyłączną opieką. Początkowo po orzeczonym rozwodzie kontaktowała się z wnuczkami na zasadach ustalonych z ich matką. Po 2016 roku kontakty wnioskodawczyni z wnuczkami były coraz rzadsze. Wnioskodawczyni z zawodu jest pielęgniarką, deklaruje, że bardzo kocha wnuczki. A. Ś. (1) przesyła wnuczkom paczki z prezentami, pocztówki okolicznościowe, pieniądze. W 2017 roku wnioskodawczyni spotkała się z wnuczkami w dniu 1 kwietnia w restauracji (...)`s w L. w obecności matki

dzieci. Podczas spotkania dzieci bawiły się. Doszło wówczas do konfliktu pomiędzy matką dzieci a wnioskodawczynią, bowiem chciała ona przekazać dzieciom list od ich ojca, czego uczestniczka sobie nie życzyła. Następne spotkania odbyło się podczas badania małoletnich przez biegłe: psychologa i pedagoga na zlecenie Sądu Rejonowego w dniu 21 kwietnia 2018 roku oraz podczas Pierwszej Komunii Świętej małoletniej Ł.. Wnioskodawczyni dzwoniła do uczestniczki, pytała o wnuczki, wysyłała też sms-y, jednak matka małoletnich nie odbiera od niej telefonów, nie odpowiada na zadawane pytania.

Matka małoletnich S. W. ma wykształcenie średnie, pracuje jako pomoc dentystyczna. Zamieszkiwała wraz z dziećmi w mieszkaniu swojej matki, a obecnie zamieszkuje u siostry. Matka uczestniczki zakupiła na jej rzecz mieszkanie, do którego mają się wprowadzić w miesiącu lutym 2019 roku. S. W. zarzuca wnioskodawczyni, iż nie jest wobec niej lojalna, zanadto ingeruje w sposób wychowania jej dzieci, chce zastąpić im ojca, co nie jest możliwe. Małoletnie dzieci mają odpowiednio 8, 7 i 6 lat. Przez cały ten czas pozostawały pod opieką matki. Są silnie związane z matką. Słabo znają wnioskodawczynię, nigdy same nie pozostawały pod jej opieką. Zdaniem uczestniczki jej córki chciałyby mieć kontakt z ojcem a nie z ich babką ojczyścią. Małoletnia Ł. bardzo chciała, aby jej ojciec przyjechał do niej w dniu I Komunii Świętej, jednak tak się nie stało.

Po złożeniu przez wnioskodawczynię odpisów skróconych aktów urodzenia małoletnich przez wnioskodawczynię (k. 129 – 131) Sąd Rejonowy ustalił, iż małoletnie wnuczki uczestniczki postępowania aktualnie noszą nazwisko (...), a więc jest to małoletnia Ł. W. urodzona w dniu (...) w W., małoletnia A. W. urodzona dnia (...) w W. oraz małoletnia K. W. urodzona dnia (...) w W.. Małoletnie uczęszczają odpowiednio do szkoły i przedszkola. W soboty mają zajęcia z języka angielskiego, a nadto uczęszczają na taniec. Po południu odrabiają lekcje, a niedziela jest ich czasem odpoczynku. Małoletnie pozostają na diecie bezglutenowej i bezmlecznej.

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2017 roku Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłej psycholog raz pedagog na okoliczność relacji i więzi pomiędzy wnioskodawczynią a małoletnimi, predyspozycji opiekuńczych i wychowawczych wnioskodawczyni, woli małoletnich realizowania kontaktów z babcią ojczyścią w miejscu zamieszkania wnioskodawczyni. (dowód: k. 178) Z treści opinii wynika, iż A. Ś. (1) jest związana emocjonalnie ze swoimi wnuczkami: Ł., A. i K.. Kocha je, są one dla niej ważnymi osobami, pragnie mieć z nimi bliski i regularny kontakt. Wobec braku kontaktów dziewczynek z ich ojcem i dziadkiem ojczyścym, wnioskodawczyni ma dodatkowo szczególną potrzebę utrzymania bliskich relacji z wnuczkami. Natomiast więź emocjonalna małoletnich z babcią jest osłabiona z uwagi na konflikt pomiędzy ich matką i babcią. Od dłuższego czasu dziewczynki żyją w trudnej psychologicznie, stresowej sytuacji, która jest wynikiem tego konfliktu, w który zostały włączone opowiadając się w nim po stronie matki. Przejmują niechętną, a niekiedy pełną wrogości i obaw postawę matki wobec babci. Skutkuje to przeżywaniem przez nie negatywnych emocji oraz konfliktów lojalnościowych. Napięcie, jakie przeżywają w związku ze swoją sytuacją rodzinną powoduje wyolbrzymienie, nadinterpretację zachowań, postaw babci wobec nich, które nie są adekwatne do jej rzeczywistych zachowań i intencji. W opinii biegłych A. Ś. (1) posiada na dobrym poziomie wiedzę teoretyczną w zakresie prawidłowych postaw opiekuńczych i wychowawczych. Ma bliski, uczuciowy kontakt z wnuczkami, akceptuje dziewczynki i stawianie im wymagań stosownych do wieku. Podczas badania biegli stwierdzili, że wobec wnuczek była narzucająca się, w zabawie przejęła inicjatywę pozostawiając im niewielką przestrzeń do wyboru zabaw, nader aktywnie wchodziła w relacje z nimi. W praktyce w kontakcie z wnuczkami może być osobą narzucającą się, pozostawiającą mało przestrzeni na swobodny kontakt z wnuczkami. Obdarza je drogimi prezentami pragnąc w ten sposób wynagrodzić im nieobecność w ich życiu jej ojca i dziadka. W ocenie matki małoletnich te prezenty nie zawsze są atrakcyjne dla wnuczek. Z kolei małoletnie Ł., A. i K. W. deklaruje niechęć do kontaktów z babcią, co wynika, w ocenie biegłych, z ich identyfikacji z matką, która jest dla nich najważniejszą, znaczącą osobą, pozostają z nią w relacji zależnościowej. Postawa wnioskodawczyni nie jest dla małoletnich zagrażająca, dziewczynki dostają od niej komunikaty świadczące o jej miłości do nich, jej rzeczywistym zainteresowaniu dziećmi. Małoletnie zachowują się tak, jak im się wydaje, że matka od nich tego oczekuje. Zdaniem biegłych kontakty wnioskodawczyni z dziećmi w jej miejscu zamieszkania obecnie nie są możliwe z uwagi na osłabioną więź dziewczynek z babcią, ich niechęć do kontaktów z nią oraz ich postawie wobec babci wzorowaną na postawie ich matki. W tym stanie rzecz, zdaniem biegłych należy rozważyć początkowo możliwość krótkich spotkań babci z wnuczkami na gruncie

neutralnym lub w ich miejscu zamieszkania, a w dłuższej perspektywie czasowej, po dokonaniu przez specjalistów lub kuratora sądowego ponownej oceny istniejącej więzi między nimi, można spotkania wydłużyć i ewentualnie rozszerzyć o inne miejsca. Ponadto zamieszkiwanie babci w jednym mieszkaniu z byłym mężem, który w przeszłości nadużywał alkoholu, z którym od dawna pozostaje w konflikcie, nie rozmawiają ze sobą od wielu lat i jest z nim rozwiedziona, stwarza nieodpowiedni klimat spotkań z wnuczkami. W ocenie biegłych należy w pierwszej kolejności podjąć próbę odbudowania relacji i więzi babci z wnuczkami pod opieką psychologa dziecięcego, który przygotowuje zarówno dziewczynki do ponownych spotkań z babcią, samą wnioskodawczynią do budowania bezpiecznych dla dziewczynek relacji z nią oraz matkę dzieci do zaakceptowania kontaktów córek z babcią. (dowód: Opinia sądowa psychologiczno – pedagogiczna dotycząca sprawy o sygnaturze akt III Nsm 352/17 oraz osób: A. Ś. (1), S. W. oraz małoletnich Ł. W., A. W., K. W. o ustalenie kontaktów z małoletnimi zlecona przez Sąd Rejonowy w Legionowie ul. (...) k. 209 – 218)

Z wywiadu kuratora przeprowadzonego w miejscu zamieszkania wnioskodawczyni A. Ś. (1) wynika, iż zamieszkuje ona w jednym pokoju w mieszkaniu typu M-4 wraz z byłym mężem. Pomieszczenia są czyste, zadbane. Byli małżonkowie nie rozmawiają ze sobą, ich relacje są chłodne, a porozumiewają się ze sobą pisząc kartki. (dowód: Sprawozdanie z wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania A. Ś. (1) k. 116 - 117)

Z kolei z wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez kuratora w miejscu zamieszkania uczestniczki S. W. oraz jej córek wynika, iż w czasie jego przeprowadzania zamieszkiwały w trzypokojowym mieszkaniu matki S. W.. Z uwagi na konflikt matki małoletnich z ich babcią, kontakty małoletnich z babcią zostały zerwane. Zdaniem kuratora, z uwagi na narastający konflikt pomiędzy byłą teściową a matką małoletnich oraz ich chorobą, spotkania babci z małoletnimi winny odbywać się w miejscu neutralnym w przedziale 2 – 3 godzin w jeden weekend w miesiącu. Dłuższy pobyt wnuczki u babci nie jest możliwy z uwagi na specjalną dietę dziewczynek. (dowód: Wywiad środowiskowy przeprowadzony w dniu 11 września 2017 roku K. 119 – 120)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodu z przesłuchania wnioskodawczyni A. Ś. (1) k. 135 – 135 – verte, k. 261 – verte, uczestniczki S. W. k. 135 – verte – 136, k. 261 – verte – 262 – verte, dowodów powołanych w treści uzasadnienia oraz dowodów z dokumentów dołączonych do akt.

W ocenie Sądu Rejonowego dowód z przesłuchania wnioskodawczyni A. Ś. (1) oraz uczestniczki S. W. zasługuje na uwzględnienie, choć ich wypowiedzi świadczą o głębokim konflikcie pomiędzy nimi, jednak są zgodne co do istotnych momentów w sprawie.

Prawdziwość, autentyczność i rzetelność sporządzenia pozostałych dowodów nieosobowych nie była przedmiotem zarzutów uczestników postępowania, ani też nie wzbudziła wątpliwości sądu.

Ponadto zdaniem Sądu Rejonowego w pełni wiarygodny jest dowód z opinii biegłych z listy Prezesa Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie psycholog K. P. (1) oraz psychopedagoga G. H., bowiem opinia jest pełna, logiczna i przekonująca. Biegłe, które przeprowadziły badania są osobami obcymi dla wnioskodawczyni i uczestniczki, a zatem nie miały żadnego interesu, aby przedstawiać wnioskodawczynię lub uczestniczkę w niewłaściwym świetle. Nadto zarówno wnioskodawczyni jak i uczestniczka nie kwestionowali treści ani wiarygodności opinii.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgodnie z artykułem 113⁶ k.r.o. przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do kontaktów rodzeństwa, dziadków, powinowatych w linii prostej, a także innych osób, jeżeli sprawowały one przez dłuższy czas pieczę nad dzieckiem. W konsekwencji w relacjach dziadków z wnukami zastosowanie znajdują odpowiednio przepisy art. 113-113⁵ k.r.o. Podobnie jak w przypadku uregulowania kontaktów między rodzicem, a dzieckiem, także w zakresie ustalenia kontaktów dziadków z wnukami, rola sądu jest subsydiarna, to znaczy, że Sąd rozstrzyga o kontaktach tylko w przypadku, gdy dziadkowie i rodzice małoletniego dziecka nie mogą dojść do porozumienia (art. 113¹ § 1 k.r.o.). Oczywiście kardynalną przesłanką warunkującą rozstrzygnięcie dotyczące kontaktów z małoletnim, tak w przypadku

rodziców jak i dziadków, jest dobro dziecka w szerokim tego słowa znaczeniu, a więc zarówno materialnym jak i odnoszącym się do rozwoju emocjonalnego oraz psychicznego. Bez znaczenia są więc ambicje rodziców i dziadków oraz ich wzajemne nieporozumienia, o ile oczywiście nie mają lub nie miały wpływu na sytuacje małoletniego. Kontakty z wnukami, mogą także wpływać na lepsze wychowanie i rozwój duchowy dziecka oraz niewątpliwie sprzyjają kontynuowaniu więzów wielopokoleniowej rodziny. Okazywanie, więc przez dziadków przywiązania i dbałości o wnuki nie tylko nie kłóci się z interesem dziecka, ale jest ono oczywiście zgodne z jego dobrem. (zob. też uzasadnienie Postanowienie Sądu Rejonowego w Wieliczce z dnia 10 stycznia 2018 roku w sprawie o sygnaturze akt IV Nsm 907/17.) Takie też stanowisko zajął Europejski Trybunał Praw Człowieka między innymi w Decyzji z dnia 25 listopada 2014 roku numer (...), Prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego. Istnienie „życia rodzinnego” pomiędzy dziadkami a wnukami oraz zakres jego ochrony ze strony państwa., K. i inni v. Chorwacja - Decyzja Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Pomiedzy dziadkami a wnukami może istnieć "życie rodzinne" w rozumieniu art. 8 Konwencji, jeżeli powstały pomiędzy nimi wystarczająco bliskie więzi rodzinne. Mimo iż wspólne zamieszkiwanie nie jest warunkiem niezbędnym, gdyż bliskie więzi utworzone wskutek częstych kontaktów także wystarczą, związki pomiędzy dzieckiem a dziadkami, z którymi dziecko mieszkało, zazwyczaj będą wchodzić w zakres stosowania tej kategorii. W zwyczajnych okolicznościach relacja pomiędzy dziadkami a wnukami ma inny charakter i natężenie niż relacja pomiędzy rodzicem a dzieckiem, a tym samym ze swej istoty najczęściej wymaga mniejszego zakresu ochrony. Tym samym, gdy rodzicowi odmawia się kontaktu z dzieckiem oddanym pod pieczę instytucji publicznej, będzie to w większości przypadków stanowiło ingerencję w prawo rodzica do poszanowania jego życia rodzinnego chronionego w art. 8 Konwencji, lecz niekoniecznie sytuacja taka będzie miała miejsce w odniesieniu do dziadków. (zob: LEX nr 1554487 - decyzja z dnia 25 listopada 2014 r. Ponadto w komentarzu pod redakcją K. P. (2) (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, wyd. V LexisNexis 2011 - komentarz , stan prawny : 20 września 2011 r. , inne wydania (4) podał, iż w pewnych wypadkach ingerencja sądu opiekuńczego jest nieodzowna, np. wówczas, gdy inni krewni - przez osobiste kontakty z dzieckiem - dezorganizują jego wychowanie. Zagadnieniem tym zajmował się Sąd Najwyższy w uchwale z 14 czerwca 1988 r. (III CZP 42/88, LexPolonica nr 310619, OSNCP 1989, nr 10, poz. 156), wyjaśniając, że dziadkowie mogą żądać uregulowania osobistych kontaktów z wnukami, jeżeli leży to w interesie dzieci. W motywach m.in. stwierdził, że „skoro rodzice mają obowiązek dbałości o rozwój dziecka w imię jego dobra, to powinni dla pełnego rozwoju osobowości dziecka umożliwić mu kontaktowanie się z jego krewnymi przy właściwej ich postawie i korzystnym wpływie na dziecko. Kontakty te, wynikające z silnych więzów emocjonalnych (dotyczy to zwłaszcza dziadków i wnuków), mogą wpływać na lepsze wychowanie i rozwój duchowy dziecka. Sprzyjają także kontynuowaniu więzów wielopokoleniowej rodziny. Zachowanie dziadków przejawiające się w okazywaniu przywiązania i dbałości o wnuki nie tylko nie kłóci się z dobrem dziecka, ale pozostaje w zgodności z jego dobrem”.

Sąd Rejonowy uznał wniosek za zasadny w części.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie wynika, iż małoletnie Ł., A. i K. miały kontakt z wnioskodawczynią, który został od 2016 roku ograniczany i w konsekwencji zerwany. Aktualnie więź emocjonalna łącząca dzieci z babcią ojczyzną jest zerwana. Kierując się dobrem małoletnich oraz biorąc pod uwagę sugestie biegłych zawartych w opinii sporządzonej w sprawie, Sąd Rejonowy ustalił kontakty wnioskodawczyni z wnuczkami przez okres dwóch godzin w jedną niedzielę miesiąca w obecności matki, z którą małoletnie są silnie związane emocjonalnie. Tak ustalone kontakty nie naruszają miru domowego małoletnich i pozwolą odbudować więzi łączące dzieci z ich babcią. Małoletnie Ł., A. i K. uczęszczają do szkoły, w ciągu tygodnia mają lekcje. W soboty zaś mają dodatkowe zajęcia z języka angielskiego i tańca oraz odrabiają lekcje. Jako że niedziela jest dniem, w którym odpoczywają, Sąd Rejonowy nie uwzględnił stanowiska wnioskodawczyni, aby kontakty odbywały się w soboty, bowiem taki kontakt naruszyłby ich zwykły porządek pracy w tygodniu, rytm pracy i odpoczynku. Biorąc zaś pod uwagę, że dzieci nie są jeszcze związane emocjonalnie z babcią, nigdy nie pozostawały jedynie pod jej opieką, Sąd Rejonowy oddalił wniosek w pozostałym zakresie orzekając jak w punkcie 1 i 2 postanowienia. W ocenie Sądu Rejonowego, wbrew twierdzeniom uczestniczki, małoletnie mają prawo do kontaktu z babcią ojczyzną, niewątpliwie taki kontakt jest zgodny z ich dobrem. Spowoduje on nawiązanie więzi małoletnich z babcią, zapewni im możliwość wychowania w rodzinie wielopokoleniowej. Także podkreślić należy, iż ani uczestniczka nie podnosiła, ani też z opinii biegłych nie wynika, aby A. Ś. (1) nie posiadała odpowiednich kompetencji wychowawczych i opiekuńczych do zajmowania się

wnuczkami. Natomiast ojciec małoletnich, pomimo pozbawienia go władzy rodzicielskiej, może domagać się ustalenia kontaktów z córkami, a więc sugestia, iż wnioskodawczyni chce jednocześnie zapewnić kontakt syna z córkami jest bezzasadna. W celu zapewnienia prawidłowego przebiegu kontaktów wnioskodawczyni z małoletnimi wnuczkami, Sąd Rejonowy zobowiązał S. W., aby nie przeszkadzała w kontaktach.

Mając powyższe na względzie, Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 113⁶ k.r.o.

Zgodnie z art. 113⁵ sąd opiekuńczy może zmienić rozstrzygnięcie w sprawie kontaktów, jeżeli wymaga tego dobro dziecka, a zatem, po nawiązaniu bliższych relacji pomiędzy A. Ś. (1) a ich wnuczkami, powstanie możliwość zmiany postanowienia o ustaleniu kontaktów i ustalenie ich w szerszym zakresie. Oczywiście takie ustalenia mogą poczynić same wnioskodawczyni i uczestniczka poza Sądem.

O kosztach postępowania Sąd postanowił na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Wnioskodawczyni utrzymuje się z emerytury, a nadto prac podejmowanych na podstawie umów zleceń, a jej wniosek został oddalony w znacznej części. Zatem na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, po myśli którego kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu, Sąd zasądził od wnioskodawcy A. Ś. (1) na rzecz Skarbu Państwa sumę pieniężną stanowiącą wysokość wydatków poniesionych tymczasowo z sum Skarbu Państwa w toku postępowania.

z/ 1. odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć:

-wnioskodawczyni z pouczeniem o apelacji,

- pełnomocnikowi uczestniczki bez pouczeń,

2. za 14 dni lub z apelacją.